

УТВЪРДИЛ:

**Д-Р ГАЛЯ КОНДЕВА
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

РАМКОВА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ

ДЕТСКА ПСИХИАТРИЯ

2024 г.

1. Въведение

1.1 Наименование на специалността: **Детска психиатрия**

1.2 Дефиниция на специалността: Детската психиатрия е медицинска дисциплина за изследване, диагноза, лечение и превенция на психичните разстройства при деца и юноши.

1.3 Професионална квалификация на лицата, които имат право да се обучават по специалността: „**лекар**“

1.4 Продължителност на обучението: **4 (четири) години**

2. **Учебен план** (наименование на модулите/разделите и тяхната продължителност)
Теоретичното обучение включва 8 академични часа дневно, а практическото обучение се провежда на пълен работен ден.

Раздел/модул	Продължителност (в месеци)
Теоретично обучение Теми: Психопатология на развитието. Невробиологични аспекти на развитието. Психично развитие. Нозология и класификации в детската психиатрия. Клинични методи на изследване в детската психиатрия. Психологични изследвания. Общомедицински инструментални и параклинични изследвания. Разстройства на развитието. Генерализирани разстройства на развитието. Специфични разстройства на развитието. Интелектуални дефицити (умствена изостаналост). Емоционални и поведенчески разстройства. Хиперкинетични разстройства /ADHD/. Обсесивно-компулсивно разстройство и тревожност в детска и юношеска възраст. Разстройства, свързани със соматични заболявания и стрес при деца. Дисоциативни и соматоформни разстройства. Психотични разстройства в детска и юношеска възраст. Разстройства на социалното функциониране. Разстройство на привързаност. Адаптационни разстройства. Себеувреждащи и себенараняващи поведения. Хранителни разстройства. Злоупотреба с ПАВ.	1

<p>Медикаментозна терапия. Особенности на фармакокинетиката при деца и юноши. Принципи на психофармакотерапията.</p> <p>Психотерапевтични интервенции при деца и юноши – индивидуална, фамилна, груповая терапия</p> <p>Психосоциални интервенции в детската психиатрия – консултиране на родители (съветване), родителски тренинг, кризисни интервенции в детска и юношеска възраст</p> <p>Лиезон психиатрия в детството. Особенности на боледуването при деца. Детският психиатър като консултант. Превенция и профилактика.</p> <p>Неглижиране и насилие над деца и юноши. Психични нарушения и дългосрочни последствия.</p> <p>Детският психиатър като експерт. Детска съдебна психиатрия.</p>	
Практическо обучение , разпределено в следните модули:	Общо 47
Модул Обща психиатрия*, който включва:	12
Базисни умения	6
Клиничен опит болнично лечение	6
Модул Детска психиатрия*, който включва:	31
Консултативни и дневно-стационарни програми	19
Клиничен опит болнично лечение	12
Модул Консултативна-лиезон детска психиатрия, който включва:	4
Детска неврология*	2
Детски болести – включва кърмаческо психично здраве и психиатрия на ранната възраст *	2
Общо:	48 месеца (4 години)

*Провежда се в база за обучение съответно по Психиатрия, Детска психиатрия, Детска неврология и Педиатрия.

3. Минимален задължителен брой практически дейности

Минимален брой случаи** според възрастовите етапи на детството и юношеството от 0 до 18 г.	Брой
• деца до 3 г.	3
• 3-7 г.	3

• Начална училищна възраст	3
• Юноши	3

** Тези случаи се представят в писмен вид, след като са проучени подробно, проследени са във времето и специалистът е направил литературен преглед на основния проблем.

4. Задължителни колоквиуми

1. Афективни разстройства
2. Психози – остри и хронични
3. Психопатология на развитието, разстройства на психичното развитие (генерализирани, специфични и др.)
4. Емоционални и поведенчески разстройства в детска и юношеска възраст
5. Психотични разстройства в детска и юношеска възраст
6. Терапевтични интервенции – медикаментозна терапия при деца
7. Терапевтични интервенции – психотерапевтични и психосоциални подходи
8. Рисково поведение на деца и юноши, спешни състояния в детската психиатрия, колаборация с други сектори

Колоквиуми 1. Афективни разстройства и 2. Психози – остри и хронични са в рамките на обучението по модул Обща психиатрия, а останалите колоквиуми са в рамките на обучението по модул Детска психиатрия.

5. Знания, умения и компетентности, които специалистът следва да придобие

Професионалната идентичност на детския психиатър се изгражда както в непосредствената работа с деца, юноши и техните семейства, така и в колаборацията с други професионалисти и институции, които имат отношение към детското здраве, психичното развитие и благополучие. По време на обучението специалистите следва да придобият знания, умения и компетентности, както следва:

- да познават задълбочено научно доказаните теории и концепции за възникването, психопатологията и клиниката на психичните разстройства във възрастта от 0 до 18г.;
- да имат умения за диагностициране чрез интервю с родителите и психиатрично изследване на детето в различни възрасти. Да използват адекватно соматични прегледи,

инструментални и лабораторни изследвания;

- да имат умения и компетентност да прогнозират хода и протичането на психопатологичните прояви през следващите възрастови периоди;
- да познават актуалните данни за разпространението на психичните разстройства при деца и юноши, както и техните културални, контекстуални и възрастови особености;
- да могат да използват компетентно психофармакологични медикаменти или други биологични методи, приложими при деца и юноши;
- да имат психотерапевтични умения и компетентност за психотерапевтични интервенции и терапевтично съветване, консултиране и тренинг на родителите и детето;
- да познават организацията и обхвата на програмите за обслужване на деца и юноши в педиатричните медицински специалности, както и на немедицинските услуги и дейности (социални и образователни услуги и услугите, осигурени от НПО);
- да познават законите с отношение към детството и изискванията за спазване за човешките права;
- да познават международните приетите договори и конвенции относно правата на децата;
- да развият компетентност да изготвят съдебно-психиатрични експертизи, експертни становища и препоръки за социални служби и образователни институции;
- да познават научната литература и актуалните научни постижения, както в медицината, така и в психологията и социалните науки;
- да развият разбиране и базални умения за научно-изследователски дейности;
- умение за работа и ръководене на мултидисциплинарен клиничен екип;
- умения за постигане на пълноценно сътрудничество, кооперативност и поддържане на двустранен диалог и доверие с родителите;
- умения за разпознаване на ситуация на криза (индивидуална, семейна, в по-широкото обкръжение на детето) и умения за прилагане на кризисни интервенции;
- умения за компетентно дефиниране на най-добрия интерес на детето и отстояването му пред неговото обкръжение (вкл. родителите) и институциите;
- добро познаване на международно приетите стандарти, правилата на добрата клинична практика и етичните норми на практикуване на детската психиатрия в различен контекст.

6. Конспект за държавен изпит за специалност

ОБЩА ЧАСТ

1. Психично развитие. Развита психопатология – континуитет и дисконтинуитет
2. Биологично развитие и биопсихосоциален модел
3. Психопатология в кърмаческа и ранна детска възраст
4. Психопатология в училищна възраст
5. Психопатология в юношеска възраст
6. Епидемиология на детските и юношески психични разстройства
7. Методи на изследване в детската психиатрия – клинични и параклинични
8. Особености на психиатричното изследване на дете от предучилищна, училищна и юношеска възраст
9. Мултидисциплинарна оценка в детската психиатрия
10. Диагноза, оценка и формулиране на случая в детската психиатрия
11. Нозология и класификации в детската психиатрия

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

12. Разстройства на психичното развитие – умствена изостаналост
13. Разстройства от аутистичния спектър
14. Специфични разстройства на развитието
15. Разстройства на поведението – ADHD, НКD, опозиционно разстройство, поведенческо разстройство. Проблемно поведение в предучилищна възраст.
16. Тревожни разстройства в детска и юношеска възраст
17. Соматоформни и дисоциативни разстройства в детска и юношеска възраст
18. Разстройства на половия идентитет в детска и юношеска възраст
19. Тикови разстройства. Трихотиломания.
20. Елиминативни разстройства
21. Разстройства на хранителното поведение при юноши и деца
22. Деструктивно и суицидно поведение при юноши и деца – оценка на риска и интервенции
23. Психичен „травматизъм“ при деца и юноши. Психични разстройства, свързани с травматизъм. Интервенции
24. Шизофрения при юноши и деца
25. Разстройства на настроението при юноши и деца
26. Насилие и злоупотреба с деца – оценка на риска и интервенции

27. Рискови фактори, протективни фактори, житейски събития и ситуации от значение за детското психично здраве

28. Консултиране, съветване на родители и кризисни интервенции в детската психиатрия. Спешни състояния в детската психиатрия.

29. Психофармакотерапия и биологично ориентирани интервенции в детската психиатрия

30. Психотерапия и психосоциални интервенции в детската психиатрия

31. Експертна дейност в детската психиатрия. Съдебно-психиатрични аспекти на детската психиатрия.

32. Детска психиатрия-етични и деонтологични аспекти

33. Превенция в детската психиатрия и промоция на детското психично здраве

34. Детската психиатрия в системата за здравни грижи и в системите от грижи за деца и юноши. Системи и нива на грижи /континуум от грижи/ в детската психиатрия.

35. Детската психиатрия в общността – колаборация с образователни, социални, съдебни, полицейски институции, НПО, лиезон-детска психиатрия